

דבר הלכה מאת מורינו הגר"נ אייזנשטיין שליט"א מרא דאתרא מעלות דפנה י-ם

ראש השנה ופרשת האזינו תשע"ח

להערות: פקס: 0722777203, או ל: dvarhalacha613@gmail.com.

=====

שאלה: האם יש איזה הבדל בדיני 'אמירה לעכו"ם', בין שבת ליום טוב?

תשובה: אכן הדלקת נר יותר קל ביום טוב, מאחר שהתורה התירה בישול וכדו' ביום טוב. ולכן לצורך גדול, או בצירוף סניף אחר, יש להתיר לבקש מגוי להדליק אור. אולם הדברים אמורים רק כלפי הדלקת הנר, ולא כלפי כיבוי הנר.

Question: is there a difference between Shabbos and Yom Tov in regarding the Issur of a Goy doing Melachah?

Answer: lighting fire is more lenient on YO"T, since it's a Melachah that was permitted for cooking

Lighting fire is permitted on Yom Tov for cooking, and therefore is a more lenient Issur. Hence when there is a big need, or combined with a different Kullah, one could ask a Goy to switch the light on on Yom Tov. This applies only for lighting a fire, and not for extinguishing one.

----- ד ב ר ה ר ח ב -----

כשיש צורך גדול (ע"פ המבואר בשו"ע (שז, ה); ו'נולד' הנ"ל אינו שבות שקרוב למלאכה).

ב] אולם בנוגע לבקש מגוי לכבות את האור, יש לדון האם נאמר 'מתוך' בכיבוי הנר (עי' שו"ע סי' תקיד וקוב"ש ביצה אות נו), והגם שכיבוי זה רק דרבנן שהרי זה מלאכה שאין צריכה לגופה, מ"מ הוה קרוב מאוד לאיסור תורה, ולא מקילים בזה (עי' ביה"ל רעה, א ד"ה מותר).

ג] ומעתה יש לדון במי שיש לו 'מצבר שבת' וכדו' שיכול להחזיק רק ליום אחד, וחל יו"ט לפני שבת, שאולי עדיף שידליק את המצבר ע"י גוי סמוך לשבת, וישתמש בחשמל רגיל ביו"ט. ויש לעשות בזה שאלת רב.

א] הנה הגם שמותר להדליק אש ביו"ט, אבל אסור להוליד אש חדש ביו"ט כמבואר בשו"ע (תקב, א). והטעם מבאר המשנ"ב שם, הואיל ואפשר להמציא אש מערב יו"ט שיהיה מוכן לו ביום טוב, לא הותר להוליד ביום טוב, דלא עדיף משארי מכשירין שאפשר לעשותן מבעו"י דאסור.

אולם כותב המשנ"ב (שם, ד) שבדיעבד אם עבר והוציא מותר להשתמש בהם. והטעם, כי אינו נהנה מעצם הנולד, שהרי האש מתחדש כל הזמן, וגם שיתכן שזה רק איסור דרבנן (עי' ביה"ל שיח, א ד"ה המבשל).

וממילא בנידו"ד לבקש מגוי ביו"ט שידליק את האור, שמעתי ממרן הגריש"א זצ"ל שיש להקל